

BIOLOGISTEN VAAROJEN ARVIOINTI

Jaana Hieta

Vaarojen arvioinnin päivitys

- Covid-19 epidemian aikana v. 2020 työsuojeluviranomainen kartoitti työpaikkojen vaarojen arvioinnin ajantasaisuutta biologisten tekijöiden osalta. Työsuojeluviranomainen oli laatinut tiedotteen työnantajan velvoitteesta arvioida koronaviruksesta aiheutuvat terveysriskit.

TEHTÄVÄKOHTAINEN RISKIEN ARVIOINTI KORONAVIRUSTARTUNNAN OSALTA

Työtehtävä	Työn piirteet tartuntariskin kannalta	Suojautumistarve ja mahdolliset haasteet	Huomioitavaa	STM:n riskiryhmien soveltuvuus työtehtävään
Hoitaja/ohjaaja	Tartuntariski kohonnut, koska työssä on jatkuvaa asukaskontaktia ja asukkaat voivat vapaasti liikkua esim. kaupungilla. Alueellisesti tartunnat ovat olleet erittäin vähäisiä.	Hyvä käsihygienia, oikeanlainen yskiminen ja niistäminen, suun- nenäsuojien jatkuva käyttö sekä turvavälien huomioiminen. Muiden suojainten tarpeen mukainen käyttö.	Altistumisriski yksikössä on huomioitu erilaisin menetelmin mm. tehostettu siivous, hygieniaohjeet työntekijöille, työntekijöiden ohjeistaminen korona-altistumisten välttämiseksi ja ohjeiden antaminen tilanteisiin, joissa altistumista tai sairastumista epäillään sekä erilaiset työvuorojärjestelyt.	Alueellisesti tartunnat ovat olleet erittäin vähäisiä. Tarvittaessa sijaisryhmämme on kattava ja heissä ei ole riskiryhmään kuuluvia työntekijöitä.

BAKTEERIT JA VASTAAVANLAISET ORGANISMIT

Biologinen tekijä	Luokitus	Huomautuksia
Salmonella Typhi	3 (**)	V
Streptococcus pneumoniae	2	T, V, m
Hepatovirus A (Hepatiitti A -virus, ihmisen enterovirus tyyppi 72)	2	V

Sosiaali- ja terveysministeriöstä tuli v. 2021 luettelo biologisten tekijöiden luokituksesta ja haitallisista ominaisuuksista, joiden tiedetään aiheuttavan tartunnan ihmisiin.

Luettelossa ei ollut eläimille ja kasveille tautia aiheuttavia tekijöitä, joiden tiedetään olevan ihmiselle tautia aiheuttamattomia.

BIOLOGISET ALTISTEET

Biologiset altisteet pitää tunnistaa ja arvioida aikaisempaa tarkemmin eri tartunnanaiheuttajien mukaan

Biologinen altiste = bakteeri, virus, loinen tai sieni

Tähän tehtiin lomake, johon listattiin tyypillisimmät mikrobit ym., joihin pitää varautua

Lomake käydään läpi ja lisätään puuttuvat tai poistetaan tarpeettomat altisteet

Kuvataan erityisesti altistuvat työntekijät sekä toteutuneet suojelutoimenpiteet ja seuranta

Vaaraluokka määritellään terveelle työntekijälle aiheutuvan pitkäaikaisen haitan mukaan

Työn vaarojen arviointiin tehdään yhteenveto biologisista altisteista ja niiden aiheuttamista riskeistä

BIOLOGISTEN ALTISTEIDEN VAARALUOKITUS

- **1 ryhmään** kuuluva biologinen tekijä ei todennäköisesti aiheuta sairautta ihmiselle eikä vaaraa työntekijän terveydelle
- **2 ryhmään** kuuluva biologinen tekijä voi aiheuttaa ihmiselle sairauden, joka on hoidettavissa, johon on yleensä käytettävissä tehokas ehkäisykeino ja joka ei todennäköisesti leviä väestöön, mutta voi aiheuttaa työntekijän terveydelle vaaran
- **3 ryhmään** kuuluva biologinen tekijä voi aiheuttaa ihmiselle vakavan sairauden, joka on hoidettavissa, johon on yleensä käytettävissä tehokas ehkäisykeino ja joka voi levitä väestöön ja aiheuttaa työntekijän terveydelle vakavan vaaran
- **4 ryhmään** kuuluva biologinen tekijä aiheuttaa ihmiselle vakavan sairauden, johon ei yleensä ole tehokasta hoitoa eikä ehkäisykeinoja ja jonka todennäköisyys leviämisestä väestöön on suuri ja jonka aiheuttama vaara työntekijän terveydelle on vakava.
- Jos työpaikalla ei tiedetä, mihin ryhmään biologinen tekijä pitäisi luokitella, on se luokiteltava mahdollisista ryhmistä korkeimpaan ryhmään.

Biologisten vaarojen arviointi -lomake

- STM:n luettelo oli vaikeaselkoinen ja -lukuinen
- Työterveyshuollon asiantuntemusta tarvittiin ja yhdessä luotiin selkeämpi pohja
- Pohjaan listattiin tavallisimmat biologiset tekijät

TYÖPAIKAN BIOLOGISTEN TEKIJÖIDEN VAAROJEN SELVITTÄMINEN JA ARVIOINTI (VNA 933/2017)

ALTISTE				ALTISTUMINEN	
Altistumisen lähde	Tartuntareitti	Biologinen tekijä	Luokitus/ vaaraluokka	Altistavan työvaiheen kuvaus	Altistumisen kuvaus
Asiakkaat, työyhteisö	Kosketus, pinnat, pisaratartunta	Influenssa, kausi-influenssa –virukset A ja B	2	Suora kontakti tai lähietäisyydellä oleskelu influenssaa sairastavan kanssa	Influenssakaudella kaikessa ihmisten kanssa tehtävässä työssä riski on mahdollinen. Riski on suurempi, kun hoidetaan hengitystieinfektio-oireista kärsiviä asiakkaita.

Biologisten vaarojen arviointi -lomake

- Lomake täytetään yhdessä henkilöstön kanssa.
- Lomakkeeseen selvitetään vain yksikköä koskevat riskit.
- Tarvittaessa pyydetään lisäselvitystä työterveyshuollosta.

TYÖPAIKAN BIOLOGISTEN TEKUÖIDEN VAAROJEN SELVITTÄMINEN JA ARVIOINTI (VNA 933/2017)

ALTISTUMINEN			JOHTOPÄÄTÖKSET
Altistuvat työntekijät	Toteutetut suojelutoimenpiteet ja seuranta	Rokotukset ja työterveyshuollon/terveydenhuollon toimet	Altistumisen aiheuttama terveysterveysriski
Altistumista voi tapahtua kaikissa suojaamattomissa lähikontakteissa. Työnantajalla ei on velvollisuutta luetteloida altistuneita.	Tartuntatautilain (1227/2016) 48 § mukainen rokotesuoja työntekijöille ja harjoittelijoille. Tavanomaiset varotoimet. Kosketus ja pisaravarotoimet influenssapotilaita hoidettaessa.	Käytettävissä on rokote. Rokote päivitetään vuosittain vastaamaan influenssakantoja Työterveyshuollon toimet: Vuosittaiset influenssarokotukset tartuntatautilain 48 § mukaan. ESV-tarkastus: alkutarkastuksessa kerrataan infektio- ja turvallisimmat toimintatavat.	Haitallinen infektiosairaus, mahdollisuus jälkitauteihin. Sairauteen on olemassa sairautta hillitsevä hoito.

Rokotukset

Työnantaja on velvollinen suojaamaan työntekijää työtehtäviin liittyviltä biologisilta vaaroilta (738/2002 ja 933/2017). Työnantaja kustantaa työntekijöilleen ne rokotukset, joilla työntekijää suojataan työstä johtuvilta vaaroilta. Työssä, jossa käsitellään neuloja tai muita teräviä esineitä, on veritapaturman riski.

Taulukko 1

Palvelu tai yksikkö	Hepatiitti B-rokote tai yhdistelmärokote hepatiitteja A ja B vastaan.
Mainiokodit (ikäntyneet)	X
Ykköskodit (mielenterveys ja päihde)	X
Onnikodit (vammaispalvelut)	X

Biologiset altisteet osana työn vaarojen arviointia

- Biologisten tekijöiden vaarojen selvittäminen ja arviointi on osa yksiköissä vuosittain tehtävää työn vaarojen arviointia ja riskikartoitusta.
- Biologisten vaarojen arviointi -lomake täytetään yksikössä koko henkilöstön kanssa ja tallennetaan yksikön omille sivuille.
- Tarvittaessa lomakkeeseen lisätään yksikössä ilmenevä biologinen tekijä sekä poistetaan tarpeettomat, joita yksikössä ei ole.
- Yhteenveto biologisten tekijöiden vaaroista ja riskeistä lisätään Työn vaarojen arviointi – lomakkeeseen; Biologiset vaaratekijät

mainiokodit

familiar

MEHILÄINEN

YKKÖSKODIT

Kiitos!
